

ХЕРСОНСЬКА ОБЛАСНА РАДА

пл. Свободи, 1, м. Херсон, 73003, тел. (0552) 42 54 08, тел./факс 32 13 27, 45 51 89

e-mail: oblrada_ks@hotmail.com

Код ЄДРПОУ 24121079

30.05.2023 № 01-15-01-394/05

На № _____ від _____

Начальнику Херсонської обласної
військової адміністрації
Олександру ПРОКУДІНУ

Шановний пане Олександрє!

Відповідно до підпункту 8.4 пункту 8 статті 298 Податкового кодексу України у разі, коли у податковому (звітному) році частка сільськогосподарського товаровиробництва у юридичної особи – сільськогосподарського товаровиробника, не перевищує 75 відсотків у зв'язку із виникненням обставин непереборної сили у попередньому податковому (звітному) році, платника податку в наступному податковому (звітному) році може залишатись платником єдиного податку. Такі платники податку для підтвердження статусу платника єдиного податку подають податкову декларацію разом із рішенням обласної ради про наявність обставин непереборної сили та перелік суб'єктів господарювання, що постраждали внаслідок таких обставин.

Однак, слід зазначити, що відповідно до частини другої статті 141 Закону України «Про торгово-промислові палати в Україні» та пункту 3.1 Регламенту засвідчення Торгово-промисловою палатою України та регіональними торгово-промисловими палатами форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили), форс-мажорними обставинами (обставинами непереборної сили) є надзвичайні та невідворотні обставини, що об'єктивно унеможливають виконання зобов'язань, передбачених умовами договору (контракту, угоди тощо), обов'язків згідно із законодавчими та іншими нормативними актами.

Як слідує із наведеного визначення, сам по собі факт існування обставини (виникнення пожежі, введення воєнного стану тощо) форс-мажором не є. Така обставина стане форс-мажорною лише у випадку, якщо особою буде доведено неможливість виконання через неї передбачених умовами договору зобов'язань. Наприклад, якщо виробник товарів, що виготовляються внаслідок переробки вирощеної сільгосппродукції, надасть докази неможливості їх поставки, бо потужності та трудові ресурси підприємства використовуються державою в умовах воєнного стану для потреб оборони або захоплені, знищенні окупантами.

У чинному законодавстві України закріплено деякі спеціальні правила щодо форми та порядку фіксування факту і наслідків окремих видів форс-мажорних обставин.

Так, для фіксації факту втрати майна внаслідок такої форс-мажорної обставини, як злочинні дії третіх осіб, суб'єкту господарювання додатково до складання внутрішніх документів необхідно подати заяву до визначених в статті 216 Кримінального процесуального кодексу України слідчих органів у порядку статті 214 вказаного кодексу. У заяві варто зафіксувати вид та детальний опис, характеристики (об'єм, вагу, кількість) сільгосппродукції, втраченої внаслідок протиправних дій третіх осіб; характер таких протиправних дій; статтю Кримінального кодексу України, яка передбачає відповідальність за вчинений третіми особами злочин.

Згідно із пунктом 7 Порядку обліку пожеж та їх наслідків, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 грудня 2003 року № 2030, документом, який засвідчує факт пожежі та її наслідки, є акт, що підписується комісією, до складу якої входить не менш як три особи, у тому числі представник територіального органу Державної служби з надзвичайних ситуацій, представник адміністрації (власник) об'єкта, потерпілий. Форма акта про пожежу затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України від 14 червня 2017 року № 503. Така форма передбачає здійснення докладного опису майна, яке знищене/пошкоджене пожежею. Саме тут якраз і необхідно зафіксувати вид та детальний опис, характеристики (об'єм, вагу, кількість) втраченої/пошкодженої сільгосппродукції.

Облік будь-якої іншої надзвичайної ситуації (окрім пожежі) агропідприємству варто здійснювати в такому порядку:

вносити її в журнал обліку надзвичайних ситуацій за формою, згідно з додатком 3 до Порядку ведення обліку надзвичайних ситуацій, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 09 жовтня 2013 року № 738;

подати Державній службі з надзвичайних ситуацій або її територіальному органу повідомлення про виникнення надзвичайних ситуацій за формою, згідно з додатком 4 до вказаного Порядку.

Відтак, копії вказаних документів будуть доказами настання відповідної обставини непереборної сили.

Якщо форс-мажорна обставина відрізняється від тих, для яких законодавством України визначені спеціальні правила фіксування, то документування втрати сільгосппродукції, а також обсяг таких втрат варто здійснювати за наявності документів про втрату (акту, протоколу) та проведення інвентаризації.

Так, відповідно до пункту 7 Положення про інвентаризацію, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 02 вересня 2014 року № 879, проведення інвентаризації є обов'язковим у разі встановлення фактів крадіжок або зловживань, псування цінностей (на день встановлення таких фактів), а також у разі техногенних аварій, пожежі чи стихійного лиха (на день після закінчення явищ). Норми щодо організації та основні правила проведення інвентаризації вміщені в розділі II вказаного положення.

За результатами роботи інвентаризаційна комісія складає протокол, у якому фіксуються, зокрема, висновки щодо виявлених розбіжностей між

фактичною наявністю активів і зобов'язань і даними бухгалтерського обліку, які наводяться в звіряльних відомостях, а також причини нестач та втрат. Відтак, складений за результатами проведення інвентаризації протокол відображає як факт втрати сільгосппродукції, так і причину такої втрати (певну форс-мажорну обставину).

Також доказом наслідків дії обставин непереборної сили на даного виробника може бути:

акти відсутності доступу до полів;

знищення/пошкодження техніки;

наказ підприємства про зупинення господарської діяльності у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України;

довідка про замінювання виробничих потужностей (або довідка про розмінювання із зазначенням дати такої події).

Торгово-промислова палата України (далі – ТПП України), враховуючи надзвичайно складну ситуацію, з якою зіткнулась наша країна, ухвалила рішення спростити процедуру засвідчення форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили). З метою позбавлення обов'язкового звернення до ТПП України та уповноважених нею регіональних ТПП і підготовки пакету документів у період дії введеного воєнного стану, на сайті ТПП України розміщено загальний офіційний лист ТПП України від 28 лютого 2022 року № 2024/02.0-7.1 щодо засвідчення форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили).

Даний лист, особа, яка порушує свої зобов'язання, у зв'язку із обставинами пов'язаними із військовою агресією російської федерації проти України, в період дії введеного воєнного стану, має право долучати до свого повідомлення про форс-мажорні обставини, які унеможливили виконання зобов'язань за умовами договору, контракту, угоди, законодавчих чи інших нормативних актів у встановлений термін для можливості обґрунтованого перенесення строків виконання зобов'язань та вирішення спірних питань мирним шляхом.

Таким чином, чинне законодавство України чітко передбачає порядок затвердження настання обставин непереборної сили та фіксування впливу таких обставин на конкретну юридичну або фізичну особу. Окрім цього, необхідною складовою клопотання про включення суб'єкта господарювання до переліку є детальний опис загальної ситуації, що мала місце для тієї чи іншої юридичної особи (розкрадання, знищення майна тощо), а також зазначення місця знаходження виробничих потужностей, що надає змогу визначити відношення до територій на яких ведуться (велись) бойові дії, або тимчасової окупації.

Враховуючи викладене, з метою забезпечення прав сільгосптоваровиробників на належне податкове навантаження, уніфікації процедури підтвердження настання обставин непереборної сили та включення в перелік суб'єктів господарювання, що постраждали внаслідок таких обставин, а також з метою недопущення фактів зловживання з боку юридичних та фізичних осіб, вважаємо за необхідне у 2023 році сільгосптоваровиробникам Херсонської

області – платникам єдиного податку для включення підприємства до переліку суб'єктів господарювання, що постраждали внаслідок обставин непереборної сили надавати до обласної ради наступний пакет документів:

1) клопотання із зазначенням місцезнаходження виробничих потужностей та опису загальної ситуації;

2) документи, які є у наявності та доводять вплив обставин непереборної сили безпосередньо для даного суб'єкта господарювання, а саме:

копію заяви до визначених в статті 216 Кримінального процесуального кодексу України слідчих органів, подану у порядку статті 214 вказаного Кодексу;

копію акта про пожежу, затверджену наказом Міністерства внутрішніх справ України від 14 червня 2017 року № 503;

протокол про проведення інвентаризації у якому фіксуються, зокрема, висновки щодо виявлених розбіжностей між фактичною наявністю активів і зобов'язань і даними бухгалтерського обліку, які наводяться в звірятьних відомостях, а також причини нестач та втрат;

акти відсутності доступу до полів;

знищення/пошкодження техніки;

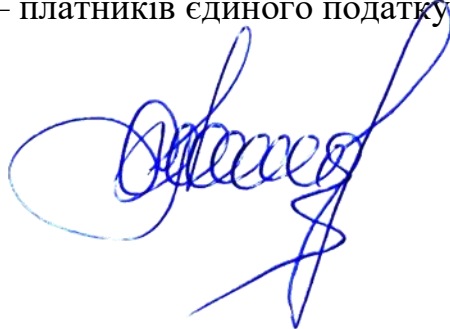
наказ підприємства про зупинення господарської діяльності у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України;

довідку про замінування виробничих потужностей (або довідку про розмінювання із зазначенням дати такої події).

Просимо довести дану інформацію до відома сільгосптоваровиробників Херсонської області – платників єдиного податку.

З повагою

Голова

Олександр САМОЙЛЕНКО